

U ovoj Bibliografiji Centralnog državnog arhiva u Rimu za period 1953—78. objavljeno je više jedinica koje i neposredno upozoravaju na to da se radi o istočnoj obali Jadrana. Tako se spominje knjiga. P. Seme o socijalističkom pokretu i KP Italije u Istri (1971), članak C. Silvetsrija o socijalnim i političkim strukturama u istarskom društvu 20-ih godina (1977); tu su i radovi o Rijeci — o KP Rijeke i KP Italije 1924. (1962), o revolucionarnom sindikalizmu i riječkom pitanju u korespondenciji De Ambris—D'Annunzio (1966), o državnom udaru 1922. (1969), o marksističkom sindikalnom pokretu 1900—1945. (1969/70), o puljskom revolucionaru A. Stiglichu (1978/79). Tu je i cijela serija radova o D'Annunziju, koji gotovo redovito govore i o njegovu posizanju za Rijekom i okolicom. Svakako, i ova Bibliografija pruža šire mogućnosti i našim istraživačima da se lakše upoznaju s povijesnim tekstovima na talijanskom jeziku, koji su uglavnom objavljeni u Italiji u spomenutom periodu, a govore o našim krajevima, najviše o onima u Primorju. (PETAR STRČIĆ)

IVAN BEUC, »POVIJEST DRŽAVA I PRAVA NA PODRUČJU SFRJ« Zagreb, 1986. U posljednjih nekoliko godina redovni profesor Pravnog fakulteta u Zagrebu i ranije poznati arhivski radnik dr Ivan Beuc objavio je više djela iz povijesti države i prava, odnosno iz povijesti institucija. Zadnja njegova knjiga izašla je u seriji »Znanstvene monografije« dva izdavača — Centra za stručno osposobljavanje i suradnju s udruženim radom Pravnog fakulteta u Zagrebu i RO »Zrinski« TIZ u Čakovcu. Knjiga ima 368 stranica, obuhvaća zaista kompleksno područje od 11. st. dalje, a na kompedijski način daje uvid u zbivanja tijekom stoljeća u oblasti prava i država na području zemalja koje danas čine SFRJ. Knjiga je podijeljena na cjeline koje govore o razdoblju feudalnih država i periodu buržoaskih državnih zajednica. Druga spomenuta cjelina mnogo je šira, a u njoj je autor dao i svoje viđenje stvaranja pojedinih jugoslavenskih nacija u hodu vremena, smatrajući, očito je iz izlaganja, da su one bitnije utjecale i na stvaranje pojedinih država i na pravne odnose u njima. U zadnjem je dijelu I. Beuc objavio povijest prava na području naše zemlje. Djelo je pripremljeno sa solidnim predznanjem i u skladu s istraživačkim rezultatima do kojih je autor došao u toku svoga dugogodišnjeg znanstvenog rada. S obzirom na to da je u nas vrlo aktualna problematika u vezi s državama (nacijama) narodnostima, bez sumnje je da će ta knjiga privući znatnu pažnju ne samo stručne i znanstvene javnosti, a da će neka autorova stajališta možda doživjeti i suprotstavljanja. Knjiga dra Ivana Beuca, međutim, bit će dobrodošao poticaj za dalja razmišljanja o problemima koje nosi sa sobom, a i to je vrlo veliki dobitak. (PETAR STRČIĆ)

STVARANJE NARODNE VLASTI U MAKEDONIJI. Glasnik Instituta za nacionalna istorija, XXXVIII, 1—2, Skoplje, 1986. Makedonski je narod imao zlehudu sudbinu tijekom svoje prošlosti — to je odavno znano, kao i to kako je svojim snagama bitno počeo 1941. utjecati na svoj dalji razvoj. Činjenica je da su Makedonci sami te uz pomoć ostalih jugoslavenskih naroda i narodnosti izborili pravo da slobodno žive i razvijaju se u vlastitoj domovini, složivši se u stajalištu da buduću sudbinu dijele udruženi u zajedničku državnu zajednicu s ostalim jugoslavenskim narodima i narodnostima. Na žalost, svi Makedonci nisu ušli u makedonsku republiku, prvu u njihovoj historiji, pa nisu ni danas u okviru SRM; poznato je da se njima i danas osporava pravo čak i na upotrebu vlastitog materinjeg jezika. O postavljanju temelja makedonske socijalističke republike kao dijela nove Jugoslavije u stvaranju objavljeno je dosta radova, ali nikad nije dosta nastojanja da se upozori na taj čin. U tome smislu treba gledati i na